

Bůh nás probudil k životu

Texty na tento týden

Ef 2,1–10

Základní verš

„Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, jíž si nás zamiloval, probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni!“ (Ef 2,4.5)

Dne 14. října 1987 si osmnáctiměsíční Jessica McClure hrála na dvoře své tety, když spadla do téměř sedm metrů hluboké a velmi úzké studny. Její situace přilákala média z celé země do Midlandu v Texasu. Celý svět sledoval „dítě Jessicu“, jak spí, pláče, zpívá si a volá svou maminku. Všichni se zatajeným dechem pozorovali, jak záchranáři přivádějí do studny čerstvý vzduch.

Nakonec, šedesát osm hodin po jejím pádu, mohli všichni sledovat, jak Jessicu vysvobodili ze studny o průměru pouhých dvaceti centimetrů, která ji uvěznila téměř na tři dny. Fotografie Scotta Shawa, oceněná Pulitzerovou cenou, zachytila moment, při kterém záchranáři s ustaranými tvářemi drží na rukou malou obvázanou holčičku.

Každý příběh o záchraně života je svým způsobem strhující a má sílu nás chytit za srdce. Apoštol Pavel nám v Efezským 2,1–10 přináší osobní pohled na největší a nejrozsáhlejší záchrannou akci všech dob: Boží úsilí vykoupit lidstvo. Dramatický příběh ještě umocňuje fakt, že nejsme jen diváky záchrany někoho jiného, ale svědky své vlastní záchrany.

Osnova lekce

Při studiu této lekce se zaměříme na pasáž Ef 2,1–10. Apoštol Pavel v ní efezským křesťanům nejprve vysvětluje beznadějnou situaci, ve které kdysi byli všichni hříšníci, včetně nás (v. 1–3), aby poté nádherně představil to, co můžeme díky Kristu prožívat nyní (v. 4–10).

- Naše beznadějná situace „kdysi“ (Ef 2,1–3)
 - Ef 2,1.2: Byli jsme duchovně „mrtví“ (neděle)
 - Ef 2,3: Byli jsme otroky vlastních tužeb (pondělí)
- Naše nová situace „nyní“ (Ef 2,4–10)
 - Ef 2,4–7: Jsme „vzkříšení“ a „vyvýšení“ (úterý)
 - Ef 2,6.7: Jsme obdarováni velkou milostí (středa)
 - Ef 2,8–10: Jsme již spaseni, zachráněni (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

KDYSI – MRTVÍ A PODVEDENÍ

¹ Vy jste byli mrtvi pro své viny a hříchy, ² v nichž jste dříve žili podle běhu tohoto světa, poslušni vládce nadzemských mocí, ducha, působícího dosud v těch, kteří vzdorují Bohu. ³ I my všichni jsme k nim kdysi patřili; žili jsme sklonům svého těla, dali jsme se vést svými sobeckými zájmy, a tím jsme nutně propadli Božímu soudu tak jako ostatní. ⁴ Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval, ⁵ probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni! ⁶ Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, ⁷ aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši. ⁸ Milostí tedy jste spaseni skrze víru. ⁹ Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. ¹⁰ Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil. (Ef 2,1–10)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním textu (Ef 2,1–10). Jaká je jeho hlavní myšlenka? Co pro nás podle Pavla Ježíš vykonal?

Pavel v předchozí kapitole popsal, jak je pro nás, kteří jsme uvěřili v Krista, připravena záchrana (Ef 1,3–23), a v krátkosti uvedl i příběh věřících v Efezu (Ef 1,13). V dnešním textu Pavel hovoří o jejich obrácení podrobněji a je osobnější. Jejich předchozí hříšnou existenci (Ef 2,1–3) staví do protikladu s pozhnáním Boží spásy, tedy spoluúčasti na vzkříšení, nanebevstoupení a vyvýšení Krista (Ef 2,4–7). Zároveň ukazuje, že spasení vychází z Božího daru milosti a z jeho stvořitelského díla (Ef 2,8–10).

Téma výstižně shrnují tři myšlenky z Ef 2,5: (1) byli jsme „mrtvi pro své hříchy“, (2) „probudil nás [Bůh] k životu spolu s Kristem; a (3) připomíná nám „milostí jste spaseni“.

Ve verších Ef 2,1.2 Pavel podtrhuje smutnou realitu předchozího života Efezských a vlastně každého člověka před obrácením. Před obrácením je totiž člověk duchovně

mrtvý. Běžnou součástí jeho života je to, že hřeší (Ef 2,1) a je ovládán satanem (Ef 2,2). Pavel píše živým lidem, ale připomíná jim, že kdysi byli „mrtví“ (viz Ef 5,14). Jejich situace byla neutěšená a bezvýchodná, protože byli odděleni od Boha, který je zdrojem života (srovnej s Ko 2,13; Ř 5,17; 6,23).

Když Pavel uvažuje o způsobu života svých posluchačů před obrácením, identifikuje dvě vnější síly, které je ovládaly. První z nich je život podle „běhu tohoto světa“ (Ef 2,2), charakterizovaný přizpůsobením se zvykům a jednání většinové společnosti v Efezu. Takový vliv pokřivil lidský život a udržoval ho ve vzpouře proti Bohu.

Druhou vnější silou, která ovlivňovala předchozí život lidí, byl satan. Pavel ho popisuje jako „vládce nadzemských mocí“ (Ef 2,2; „vládce mocnosti vzduchu“; ČSP), protože „vzduch“ (nebo „nadzemské“ místo) je identifikován jako oblast přebývání nadpřirozených sil, včetně těch špatných (viz Ef 1,3; Ef 3,10; Ef 6,12). Satan je aktivní i na zemi, protože je duchem, který působí „dosud v těch, kteří vzdorují Bohu“ (Ef 2,2).

Aplikace

Co říkají verše první poloviny Efezským 2. kapitoly o realitě velkého sporu? V čem pro nás může být útěchou a nadějí vědomí, že Ježíš zvítězil a že už nyní můžeme mít účast na jeho vítězství?

KDYSI – OKLAMÁNI VLASTNÍMI TOUHAMI

I my všichni jsme k nim kdysi patřili; žili jsme sklonům svého těla, dali jsme se vést svými sobeckými zájmy, a tím jsme nutně propadli Božímu soudu tak jako ostatní. (Ef 2,3)

Osobní studium

Kromě Božích zásahů mají na lidské jednání vliv nejen vnější síly zmíněné v Ef 2,2, ale také naše „sobecké zájmy“ nebo „žádosti“, které touží po tom, co se líbí našemu tělu a naší mysli (Ef 2,3; porovnej Jk 1,14,15; 1Pt 1,14).

Jak rozumíš Pavlovým slovům, že jsme „propadli Božímu soudu tak jako ostatní“ (Ef 2,3)? Porovnej texty Ef 2,3 a Ef 5,6.

Realita ztraceného života je znepokojující, ale její důsledky v době konce jsou ještě děsivější. Všem, kteří „propadli Božímu soudu tak jako ostatní“ (Ef 2,3). Pavel připomíná hrozbu Božího soudu na konci časů.

Vyjádrění, že jsme „svou přirozeností děti hněvu“ (Ef 2,3; ČSP), poukazuje i na další znepokojující skutečnost. Přestože jsme stvořeni k Božímu obrazu a tento obraz si neseme v sobě, při setkání s Kristem jsme pochopili, že je v nás zakořeněno něco hluboce špatného. Žít křesťanský život neznámá, že zvítězíme nad jedním či dvěma zlozvyky či „vinou

a hříchy“ (Ef 2,1), se kterými právě zápasíme. Nezápasíme totiž jen s hříchy, ale především s hříchem. Naše zkažené já má neustálou tendenci bouřit se proti Bohu a směřovat k sebezničení. Jako padlé lidské bytosti jsme chyceny do sítě sebedestruktivního hříšného chování, ve kterém se necháváme vést satanem (Ef 2,2) a našimi vlastními vrozenými hříšnými sklony a zájmy (Ef 2,3).

Je důležité poznamenat, že Pavel používá minulý čas – „kdysi... jsme „propadli Božímu soudu“ (Ef 2,3). To však neznámá, že by křesťané neměli zkušenost se sklonem ke zlu. Pavel věnuje značnou část svého listu (Ef 4,17–5,21) varování, že hříšné činy, které mají kořeny v hříšné přirozenosti, zůstávají pro křesťany stálou hrozbou. Naše „staré já“ nás však už nemusí ovládat. Apoštol věřící vyzývá, aby prostřednictvím Kristovy moci odložili „dřívější způsob života, staré lidství“ a oblékli „nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy“ (Ef 4,22–24).

Aplikace

Každý člověk má osobní zkušenost s tím, jak zkažená je naše vlastní přirozenost – a to i po předání života Ježíši. Co se z toho můžeme naučit o důležitosti toho, abychom byli blízko Kristu v každém okamžiku našeho života?

NYNÍ – VZKŘÍŠENÍ A VYVÝŠENÍ S KRISTEM

“Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, jíž si nás zamiloval, ⁵probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtví pro své hříchy. Milostí jste spaseni! ⁶Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, ⁷aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši. (Ef 2,4–7)

Osobní studium

Apoštol Pavel dělá jasný předěl mezi „kdy-si“ a „ted“ použitím silného odporovacího vyjádření: „ale Bůh“ (Ef 2,4). Žalostný obraz předchozího života adresátů apoštolova dopisu (Ef 2,1–3) se mění v novou skutečnost naplněné naděje. A tato skutečnost dává životu věřících zcela jiný rozměr (Ef 2,4–10).

Jak rozumíš tomu, že věřící jsou spolu s Kristem vzkříseni a uvedeni na nebeský trůn? Do jakého časového období Pavel datuje tyto události (Ef 2,6.7)?

Na začátku jsme si řekli, že dopis Efezským vyvyšuje Krista a zdůrazňuje vzájemné propojení mezi Kristem a věřícími. V textu Ef 2,5.6 Pavel ještě rozšiřuje toto téma použitím tří složených sloves, která by se dala doslova přeložit jako „spolu oživit“, „spolu vzkřísit“ a „spolu posadit“. Prostřednictvím těchto vyjádření odhaluje ohromující pravdu, že díky Boží iniciativě se mohou i věřící účastnit důležitých událostí dějin spasení, jejichž ústřední postavou je Ježíš Kristus.

Co vlastně Pavel říká? (1) Výraz „spolu oživit“ s Kristem – navazuje na verš Ef 2,1, ve kterém apoštol říká, že jsme „byli mrtví

pro své viny a hříchy“. Nyní jsme však „živí“, a tudíž nemusíme žít podle „běhu tohoto světa“. (2) Slovní spojení „spolu vzkřísit“ ukazuje na skutečnost, že díky přijetí Boží milosti můžeme být vzkříseni, tak jako byl vzkřísěn i Kristus. Toto vyjádření naznačuje i (3) účast věřících na Kristově vystoupení do nebe. Výraz „spolu posadit“ vyjadřuje skutečnost, že díky Boží milosti již nyní můžeme s Kristem sedět „na nebeském trůnu“.

Abychom ocenili sílu Pavlova argumentu, podívejme se zpět do textu Ef 1,19–23 a připomeňme si, že svou smrtí, vzkříšením, nanebevstoupením a vyvýšením Kristus získal vítězství nad vším zlem a nad všemi duchovními mocnostmi – tedy právě nad tím, co kdysi ovládalo životy věřících. Přestože jsou tyto síly stále aktivní a ohrožují lidskou existenci, Ježíšovým vzkříšením, nanebevstoupením a vyvýšením se jejich vliv zcela změnil. Změnil se vesmír a změnila se i realita. Věřící už nejsou jen diváky událostí, ale jsou do nich osobně a důvěrně zapojeni. To, že jsme spolu s Kristem oživeni, vzkříseni a vyvýšeni, nám otevírá zcela nové možnosti. Máme právo obrátit se z existence ovládané démony k životu v duchovní hojnosti a síle v Kristu (2Tm 1,7).

Aplikace

„Neboť Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy“ (2Tm 1,7). Jak ti dnešní lekce pomáhá pochopit Pavlova slova adresovaná Timoteovi?

NYNÍ – NAVŽDY POŽEHNÁNÍ MILOSTÍ

“Spolu s ním nás [Bůh] vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši. (Ef 2,6.7)”

Osobní studium

Porovnejte Boží plán spasení v Ef 1,3.4 s věčnými důsledky tohoto plánu popsaného v Ef 2,7. Jaké jsou základní prvky a cíle Božího „plánu spasení“?

Oslava ukončení studia, ať už jde o maturu, nebo vysokoškolské studium, je vždy krásnou a důležitou událostí. Vyjadřuje významný úspěch při skládání závěrečných zkoušek a posun do další etapy života. Pro nás jako věřící je důležité, abychom pochopili hlubokou pravdu evangelia o milosti. Milosti nelze dosáhnout úsilím, není výsledkem našeho snažení ani ji nezískáme složením jakékoli zkoušky.

Pavel potvrzuje tuto pravdu v Ef 2,7 a vysvětluje, kdy se to stalo. Bůh nás v minulosti vykoupil díky tomu, co pro nás udělal Kristus. Díky němu a v něm nás dnes přijímá, takže jsme spoluúčastníky jeho oživení, vzkříšení a vyvýšení (Ef 2,4–6). Boží plán se však netýká jen milostí naplněné minulosti a milosrdenstvím zaplavené přítomnosti. Nedílnou součástí Božího plánu je i budoucnost. Zahrnuje všechny „nadcházející

věky“ (Ef 2,7). Jeho plán věčné budoucnosti je založen na stejném principu jako jeho činy v minulosti a přítomnosti – na principu milosti a lásky. „Aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši“ (Ef 2,7).

Pavel uvažuje o Boží milosti jako o pokladu nebo bohatství nesmírné hodnoty (viz Ef 1,7 a Ef 3,8), ze kterého mohou věřící čerpat, aby naplnili jakoukoli svou potřebu. Tato velkorysá Boží štědrost vůči nám se stává přesvědčivým, věčným a vesmírným projevem jeho milosti.

„Svým životem na zemi měl Ježíš představit Boha lidem i andělům. [...] Toto zjevení však nebylo určeno jen Božím dětem na zemi. Náš malý svět je učebnicí vesmíru. ‚I andělé touží spatřit‘ (1Pt 1,12) obdivuhodný Boží záměr plný milosti a tajemství lásky, která přináší spásu. Budou je zkoumat po celé věky. Pro vykoupené, stejně jako pro nepadlé bytosti, bude Kristův kříž předmětem hloubání i radosti. Ukáže se, že sláva, která vyzařuje z Ježíšovy tváře, je slávou obětavé lásky.“ (DA 19.20; TV 9)

Aplikace

Milost je dar, který mění důsledky naší minulosti, dává nový smysl naší přítomnosti a nadějí naplňuje naši budoucnost. Který z těchto aspektů je pro tebe právě teď nejdůležitější?

NYNÍ – ZACHRÁNĚNÍ BOHEM

⁸Milostí tedy jste spaseni skrze víru. ⁹Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. ¹⁰Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil. (Ef 2,8–10)

Osobní studium

Znovu uvažuj o textu Ef 2,1–10 a tentokrát se zaměř na verše 8–10. Jaké myšlenky Pavel zdůrazňuje v těchto verších?

V textu Ef 2,1–3 Pavel vysvětluje, že věřící v Efezu nebyli spaseni díky jejich dobrým skutkům nebo neodolatelným povahovým vlastnostem. Apoštol velmi jasně říká, že byli „mrtvi pro své viny a hříchy“ (Ef 2,1). Nebyla v nich ani jiskřička života. Byli oběťmi hříchu. I proto nevykazovali žádnou osobní iniciativu či snahu konat dobro. Naopak, byli v úplném područí samotného satana, sklonů svého těla a sobeckých zájmů (Ef 2,2.3).

Netušili, že jejich situace je mnohem horší, než kdyby jim jen chyběl „hlubší duchovní život“ nebo by trpěli nedostatkem „křesťanských ctností“. Stejně jako celé lidstvo, i oni byli nepřáteli pravého Boha a směřovali k odsouzení a smrti v den Božího soudu, doslova „propadli Božímu soudu tak jako ostatní“ (Ef 2,3).

Při spasení totiž nemůžeme spoléhat na vlastní snahu, která by byla výsledkem nějakého duchovního výkonu. Spasení je založeno na nevysvětlitelné Boží lásce, kterou nelze pochopit. Boží láska totiž nestojí

na nějaké morální hodnotě či kvalitě člověka, který je objektem této lásky. V milosrdenství a lásce Bůh jedná ve prospěch lidí prostřednictvím Ježíše Krista (Ef 2,4). Díky tomu, co pro nás udělal, jsme mohli být „oživeni“ z duchovní smrti. Díky Božímu zásahu prožívají i Efezští úžasnou změnu, která sleduje cestu samotného Ježíše. Z extrémní hloubky úplné duchovní smrti a zoufalého, beznadějného otroctví mohou být věřící vzkříšeni a vyzdviženi spolu s Kristem až „na nebeský trůn“ (Ef 2,5.6). Tento Boží zásah podobný blesku však není žádným krátkodobým jevem. Má skutečnou, trvalou sílu a platí věčně, protože Bůh má v úmyslu projevat svou milost v Ježíši Kristu po celou věčnost (Ef 2,7).

Ve verších 8 až 10 Pavel shrnuje toto základní učení křesťanství ve snaze zdůraznit hlavní myšlenku svých slov: spasení člověka je výhradně a zcela Božím dílem, ne lidským. Nevychází z nás, ale je Božím darem. Žádná lidská bytost se nemůže chlubit tím, že by si milost zasloužila nebo k jejímu projevu Boha přiměla svým jednáním (Ef 2,8.9). Jako věřící „stojíme“ Boží milostí, jsme jejím důkazem – a ničeho jiného. Jsme mistrovská díla, stvořená Bohem „v Kristu Ježíši“ (Ef 2,10).

Aplikace

Proč je důležité pochopit, že naše spasení pochází od Boha a není založeno na naší vlastní hodnotě nebo na našem úsilí?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Základem listu Efezským je příběh, který tvoří kostru celého dopisu, a jeho jednotlivé části se v něm opakovaně zmiňují. Toto jsou hlavní události příběhu:

1. Bůh si vyvolil lidi „před stvořením světa“ (Ef 1,4.5.11).
2. Minulost člověka byla ztracená existence (Ef 2,1–3.11.12; 4,17–19.22; 5,8).
3. Bůh v Kristu zasáhl, aby člověka zachránil (Ef 1,7.8; 2,4–6.13–19; 4,1.20.21; 5,2.8.23.25.26).
4. Přijetí evangelia (Ef 1,12.13 a v náznacích i v jiných verších). Přestože kdysi byli „bez naděje“ (Ef 2,12), nyní mají „jednu naději“, k níž se věřící upínají (Ef 4,4; porovnej Ef 1,18).
5. Současný život adresátů dopisu jako učedníků. Přestože žijí v době plné nebezpečí a odporu zlých sil, mohou čerpat ze zdrojů, které nabízí jejich vznešený Pán (Ef 1,15–23; 2,6; 3,14–21; 4,7–16; 6,10–20).
6. V budoucím vyvrcholení dějin se naplní úloha Ducha svatého jako „zálohy“ (Ef 1,13.14) nebo „pečeti“ (Ef 4,30). V tomto vrcholném momentu budou věrní odměněni za svou věrnost tím, že se ujmou „dědictví“, které jim již bylo dáno v Kristu (Ef 2,7; 6,8.9). Díky jejich víře v Krista jim bude uděleno místo v „budoucím věku“, v jehož centru bude Kristus (Ef 1,21; 2,7.19–22; 4,13.15; 5,27).

Otázky k rozhovoru

1. Základní příběh listu Efezským (viz výše) není jen příběhem věřících v prvním století. Je to také náš vlastní příběh. Který z hlavních kroků nebo fází tohoto příběhu vám v tuto chvíli dává největší naději?
2. Proč podle vašeho názoru Pavel tak často připomíná hříšnou minulost svých posluchačů a vyzývá je, aby uvažovali o svém životě před obrácením?
3. Porovnejte Pavlovo shrnutí evangelia v Ef 2,8–10 s jeho dřívějším shrnutím v Ř 1,16.17. Která podobná témata se v těchto dvou textech objevují? V čem se tyto dva texty odlišují?
4. Dobré skutky věřících nemohou zajistit jejich vykoupení ani díky nim nezískají lidé zásluhy před Bohem. Jakou roli hrají v Božích plánech (Ef 2,10)?